

Dış ticaret işlemlerinde neden menşe ispat veya dolaşım belgesi düzenlenir?

İki ülke arasındaki ticarete uygulanacak kurallar, o iki ülke arasında bir tercihli ticaret anlaşması veya başka bir ekonomik entegrasyon olup olmadığına göre değişkenlik gösterir. Bir eşyadan alınacak vergilerin hesaplanmasında ve eşyanın tabi olduğu menşe esaslı ticaret politikası önlemlerinin, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yüklerin belirlenmesinde eşyanın menşei önem arz etmektedir.

İki ülke arasında ticarete konu edilen bir mal, bu ülkeler arasındaki ticarete geçerli olan kuralları karşılıyorsa, tercihli muameleden yararlanılmak istenmesi halinde, bu durumu ispatlayan bazı belgelerin düzenlenmesi gerekir. Bu belgeler, ticarete geçerli olan kuralların niteliğine göre, menşe ispat veya dolaşım belgesi olarak adlandırılır.

Ülkemizin dış ticaret işlemlerinde AB ile kurulmuş olan Gümrük Birliği ve muhtelif ülkelerle aramızdaki tercihli ticarete ilişkin anlaşmalar ile belirlenen ticaret kurallarının uygulandığı durumlarda, eşyanın bu kurallara uygun olduğunu göstermek için düzenlenen menşe ispat ve dolaşım belgeleri kullanılmaktadır.

[Tercihli ticaret](#), [gümrük birliği](#), [menşe ve serbest dolaşım](#) kavramları konusunda daha detaylı bilgileri aşağıdaki başlıklarda bulabilirsiniz:

İthalatta uygulanacak gümrük vergisi oranları, ticaret yapılan ülkeye veya eşyanın hangi ülke menşeli olduğuna göre değişmektedir. İthalat sırasında indirimli gümrük vergisi oranının uygulanması veya hiç gümrük vergisi alınmaması için, ihracatçı ülkede düzenlenmiş olan menşe ispat veya dolaşım belgesinin ibraz edilmesi gereklidir. Bu konuda daha detaylı bilgi almak için bu rehberin "[İthalat](#)" ve "[Vergilendirme](#)" bölümlerinde verilen bilgileri inceleyebilirsiniz.

Not: Bu sayfada yer alan metinler, görseller ve videolar, yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, gümrük ve dış ticaret mevzuatı hükümleri yerine geçmez. Bu sayfada yer alan bilgilerle ilgili yasal düzenleme; 4458 sayılı Gümrük Kanunu, Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında 2006/10895 sayılı Karar, 75/7606 sayılı İthalat Rejimi Kararı ve bunlara bağlı ikincil mevzuat ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 22. Maddesi çerçevesinde yürütülen tercihli ticaret uygulamalarına ilişkin mevzuat'ta yer almaktadır.